

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 293/2021-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Ondrejom Zacharom, advokátom, 1. mája 1018/81, Liptovský Mikuláš, proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 21 T 20/2020 zo 14. apríla 2021, ako aj jeho postupu a uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 4 Tos 41/2021-2658 z 29. apríla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 21 T 20/2020 zo 14. apríla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“), ako aj jeho postupom v označenom konaní a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Tos 41/2021-2658 z 29. apríla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a svojho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu a jeho postupom v napadnutom konaní a napadnutým uznesením krajského súdu. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie krajského zrušiť a prepustiť ju bezodkladne na slobodu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je obžalovaná pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), pre zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. c)

a ods. 3 písm. a) Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona. Väzba sťažovateľky plyní od 23. septembra 2019.

3. Napadnutým uznesením okresného súdu bolo rozhodnuté, že žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby na slobodu podaná v rámci návrhu na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zo 14. decembra 2020 sa zamietá, že jej písomný sľub sa neprijíma a že jej väzba sa nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka.

4. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že ju zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu a jeho postupu v príslušnom konaní, ako aj proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľka namietá, že o jej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu sa iba na okresnom súde rozhodovalo 4 mesiace, na čo ona sama opakovane okresný súd upozorňovala (24. februára 2021 na hlavnom pojednávaní, v sťažnosti z 3. marca 2021 a v žiadosti z 30. marca 2021). Krajský súd následne o jej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu okresného súdu rozhodoval celkovo 15 dní, čo taktiež nemožno považovať za súladné s garanciou urýchleného rozhodovania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, ako aj jeho postupom v označenom konaní a napadnutým uznesením krajského súdu a základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a svojho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, ako aj jeho postupom v označenom konaní a napadnutým uznesením krajského súdu.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru:

7. Sťažovateľka pred ústavným súdom namietá, že o jej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo 14. decembra 2020 bolo okresným súdom rozhodované 4 mesiace a následne krajským súdom ešte ďalších 15 dní.

8. Ústavný súd konštatuje, že takáto dĺžka rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu už na prvý pohľad signalizuje vážne podozrenie na porušenie práv sťažovateľky podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Ústavný súd totiž stabilne judikuje, že jednotlivé lehoty z hľadiska požiadavky neodkladnosti alebo urýchlenosti rozhodovania o žiadosti

o prepustenie z väzby v zmysle § 17 ods. 2 a 5 ústavy, ale aj z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru sa posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne pozri aj III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03, II. ÚS 353/06).

9. Po oboznámení sa s konkrétnymi okolnosťami daného prípadu však ústavný súd dospel k záveru, že túto časť ústavnej sťažnosti je napriek už uvedenému potrebné odmietnuť.

10. Ako na to poukázal aj krajský súd v napadnutom uznesení (s. 5 a nasl.), sťažovateľka doručila 14. decembra 2020 okresnému súdu „*Návrh na odňatie veci z rozhodovania Okresného súdu Nitra a jej príkázanie v zmysle § 23 ods. 1 Tr. Poriadku inému súdu toho istého stupňa a iné*“, v ktorom na 10 stranách uvádza dôvody na odňatie veci okresnému súdu. Na tretej strane označeného podania po namietaní nezákonných a neústavných rozhodnutí samosudcu a nelegálnosti a neoprávnenosti väzby v dôsledku rozhodovania týmto samosudcom sťažovateľka na konci posledného odseku na tejto strane uviedla: „*Z uvedeného dôvodu žiadame znovu a opätovne o jej okamžité prepustenie na slobodu.*“

11. Krajský súd ďalej uviedol (všetky tieto skutočnosti si ústavný súd overil v prílohách ústavnej sťažnosti zaslanej sťažovateľkou, pozn.), že sťažovateľka bola kvalifikovane zastúpená advokátom (obhajcom), ktorému musí byť zrejmé, ako sa má podávať žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. Navyše, čo ústavný súd považuje v tejto veci za jednu z rozhodujúcich skutočností, posledné rozhodnutie o väzbe sťažovateľky nadobudlo právoplatnosť 3. decembra 2020, pričom sťažovateľke bolo doručené 8. decembra 2020.

12. Označená žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby na slobodu zo 14. decembra 2020 tak bola „podaná“ v rámci návrhu na odňatie veci okresnému súdu, kde bola naformulovaná jedinou vetou v rámci rozsiahlej argumentácie v prospech odňatia a príkázania veci, bez bližšieho relevantného odôvodnenia, to všetko len niekoľko dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti sťažovateľky (pozri § 79 ods. 3 Trestného poriadku).

13. Krajský súd poukázal aj na to, že na hlavnom pojednávaní 24. februára 2021 sťažovateľka podľa zápisnice okresný súd neupozornovala na jej žiadosť zo 14. decembra 2020, ako to okrem iného sťažovateľka tvrdí aj pred ústavným súdom, keď sa sťažovateľka po jeho otvorení odmietla hlavného pojednávania ďalej zúčastniť a okresný súd pokračoval v konaní v jej neprítomnosti. Až v podaní označenom ako „*sťažnosť na postup a nečinnosť okresného súdu v zmysle § 55 ods. 1 Tr. poriadku*“ z 5. marca 2020 sťažovateľka okrem podrobnej argumentácie k nezákonnosti zloženia okresného súdu „*od 11. marca 2020*“ odkázala aj na „*nečinnosť okresného súdu... v súvislosti s nerozhodovaním o mojej väzbe, o ktorej súd riadne a zákonne nekoná už od decembra minulého roka*“. V podaní označenom ako „*Urgentná žiadosť o rozhodnutie o mojej žiadosti o prepustenie z väzby*“ z 30. marca 2021 sťažovateľka poukázala na žiadosť, ktorú „*podávala ešte v decembri 2020*“.

14. Ústavný súd sa na základe uvedeného domnieva, že podanie žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo 14. decembra 2020 sťažovateľkou nemožno považovať za jednoznačné, a to aj s ohľadom na to, že sťažovateľka bola po celý čas kvalifikovane právne zastúpená advokátom (obhajcom). Navyše, na hlavných pojednávaniach (20. januára 2021 a 24. februára 2021) vo vzťahu k tejto svojej žiadosti sťažovateľka nijako neargumentovala a ani nijak inak na ňu

neodkazovala (to všetko až v marci 2021 v rámci svojich už citovaných podaní). A čo je nemenej dôležité, táto jej žiadosť mala byť podaná iba niekoľko dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o jej predchádzajúcej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.

15. Ústavný súd rešpektuje právo sťažovateľky zvoliť si procesnú taktiku v jej trestnej veci, avšak ak sa zvolená procesná taktika v konečnom dôsledku prejavuje na jej vlastnú škodu a vykazuje viaceré známky účelového správania, ako na to poukázal aj krajský súd, nemôže ústavný súd na tieto skutočnosti neprihliadať.

16. V tomto prípade platí zásada *vigilantibus iura scripta sunt*, teda práva patria bdelym. Sťažovateľka, zastúpená obhajcom nepochybne mala vo svojich rukách možnosť jasným a zrozumiteľným spôsobom podať príslušnú žiadosť, okrem iného aj v súlade s poslednou vetou § 79 ods. 3 Trestného poriadku.

17. Postupom okresného súdu preto podľa názoru ústavného súdu nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľky. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv napadnutými uzneseniami, medzi samotnými uzneseniami a označenými právami v rámci tejto námietky (dĺžka rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu) neexistuje príčinná súvislosť.

18. Ak sťažovateľka v odôvodnení svojej ústavnej sťažnosti namieta aj postup krajského súdu v súvislosti s dĺžkou jeho rozhodovania v trvaní 15 dní, ústavný súd v krátkosti konštatuje, že takáto lehota rozhodovania krajského súdu už na prvý pohľad nesignalizuje možnosť porušenia jej označených práv (pozri aj bod 8 tohto uznesenia a tam citovanú judikatúru).

19. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

20. Nad rámec uvedeného ústavný súd dopĺňa, že si je vedomý svojho nálezu vo veci sp. zn. III. ÚS 216/2016, avšak okolnosti tejto veci nemožno považovať za porovnateľné s okolnosťami označeného prípadu. V označenom prípade sa súdy vôbec nezaoberali im doručeným odôvodnením sťažnosti sťažovateľky proti väzobnému rozhodnutiu, ktorú (sťažnosť) zahlásila ústne do zápisnice, v ktorom (jej odôvodnení) argumentovala proti svojmu väzobnému stíhaniu. Okolnosti tejto veci nie sú porovnateľné ani s okolnosťami vo veci sp. zn. I. ÚS 18/2016, v ktorej sťažovateľ síce stroho žiadal o svoje prepustenie z väzby na slobodu, avšak v tom čase bez právnej pomoci advokáta a zároveň po naplnení podmienky poslednej vety § 79 ods. 3 Trestného poriadku.

III.2. K namietanému porušeniu ostatných práv:

21. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tieto sa vzťahujú na rozhodovanie o trestnom obvinení, nie na rozhodovanie o väzbe, na ktoré sa vzťahuje čl. 17 ústavy, resp. čl. 5 dohovoru (pozri I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07, I. ÚS 696/2013).

22. Medzi označenými právami sťažovateľky a napadnutými uzneseniami a postupom okresného súdu preto nemožno vidieť príčinnú súvislosť. V nadväznosti na uvedené bolo potrebné túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

23. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, ústavný súd už nerozhodoval o ďalších v nej uplatnených návrhoch.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júla 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu